

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 21/958

KLAGE PÅ VEDTAK OM DISPENSASJON - AVSLAG - GBNR 13/2 - SAKSNR. 20/3986

Saksbehandler: Synne Graue Emmerhoff Arkiv: GBNR 013/002

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
61/21	Plan- og miljøutvalget	15.06.2021

Vedlegg:

- Klage, 02.04.21
- Særutskrift, 16.03.21
- Søknad, 04.11.20
- 2 x presiseringer fra Arne Grimsrud, 07.05.21
- Bilder fra befarig 20.05.21

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen.

Sammendrag:

Øyer kommune mottok en søknad om dispensasjon fra LNF-formålet fra søker Ole Gunnar Kaldor Austvik den 04.11.20. Plan- og miljøutvalget fattet vedtak om avslag på søknad om dispensasjon den 16.03.21. Kommunen mottok en klage fra søker den 02.04.21.

Klager har rettslig klageinteresse og klagen er mottatt rettidig.

Saksutredning:

I klagen anføres i hovedsak at plan- og miljøutvalget ikke har påvist ulemper for berørte eiendommer og at vedtaket ikke inneholder en avveining mellom fordeler og ulemper.

I klagen er det anført at kommunen ikke har oppfylt kravet til begrunnelsesplikt jf. forvaltningsloven §§ 24 og 25. Kommunedirektøren ønsker å minne utvalget om begrunnelsesplikten gjelder både for politiske utvalg og administrasjonen. Følgende fremgår av dispensasjonsveileder utarbeidet av Statsforvalteren i Trøndelag;

«Dersom det blir gjort politisk vedtak hvor et politisk utvalg går mot administrasjonens innstilling, er det særlig viktig å være oppmerksom på kravet til begrunnelse.

Utvalget må da begrunne sin avvikende oppfatning. Det stilles samme krav til begrunnelsens innhold i disse sakene som i de sakene der administrasjonen har begrunnet dispensasjonsvedtaket.»ⁱ

i <https://www.statsforvalteren.no/contentassets/3c6fb7458bf6469baf7493a3c427453a/ny-disp.veiledersffk0221.pdf> [07.05.21]

Privatrettslige forhold

I denne dispensasjonsbehandlingen skal kommunen kun ta stilling til om det skal gis dispensasjon til bygging av adkomstveg i strid med LNF-formålet. Kommunen skal ikke ta stilling til privatrettslige forhold. Unntaket som er gitt i pbl. § 21-6 gjelder kun byggesaker og ikke dispensasjoner.

Befaring 20.05.21

Saksbehandler Synne Graue Emmerhoff og Geir Halvor Vedum ved landbrukskontoret var en på en befaring den 20.05.21 der vi gikk strekningen for omsøkt veg. Vedlagt ligger bilder fra befaringen.

Vurdering:

- Driftsmessige ulemper for involverte naboer

Klager anfører at det ikke er påpekt, hverken muntlig i møte eller skriftlig, hvilke konkrete driftsmessige ulemper som berører naboeiendommer.

Følgende begrunnelse ble gitt i plan- og miljøutvalget;

«Plan- og miljøutvalget mener tiltaket vil skape driftsmessige ulemper for involverte eiendommene, og således vil hensynet bak LNF-formålet bli vesentlig tilsidesatt.»

Muntlig i møte ble det sagt at det er bra å vurdere tiltak som kan forenkle drifta på enkelte gårdsbruk, men plan- og miljøutvalget ser her at det kan gjøre det vanskeligere for drifta på andre gårdsbruk.

Landbrukskontoret foretok en faglig vurdering av driftsmessige ulemper for involverte eiendommer i forrige saksfremlegg:

«Ved behandling av dispensasjoner i LNF må en vurdere hvorvidt det som følge av en tillatelse vil oppstå ulemper for landbruksdrifta i området. I dette tilfellet er det driftsulemper som følge av dagens situasjon som har utløst saken. Spørsmålet blir derfor om vegomlegginga vil medføre nye ulemper for andre gardsbruk.

Store deler av dagens trasé ligger på gbnr 12/82 som er en del av driftsenheten gbnr 9/1 tilhørende Arne Grimsrud. Det er også på denne eiendommen at mye av den nye delen av vegen skal ligge. Vegen går gjennom et areal som er klassifisert som innmarksbeite. Ut fra søknader om produksjonstilskudd var det ingen foretak i 2020 som søkte tilskudd på disse arealene. Det er derfor grunn til å anta at det ikke går dyr på dette beitet. Det er likevel ikke noe hinder for at det kan komme dyr på dette beitet i framtida. Om vegen legges om vil det i seg selv ha liten virkning på bruken av disse arealene. Når det gjelder gbnr 9/6 er dette en ubebygde eiendom på 7 daa som ikke er knyttet til annen landbrukseiendom. Utover det rene arealbeslaget kan en ikke se at tiltaket vil medføre ulemper for driften av denne eiendommen.

Det er to boligeiendommer som vil få endret adkomst, noe som i seg selv ikke bør gi særlig økt trafikk. Ut fra forventet økt trafikkbelastning i Måkerudgutua kan en ikke se at tiltaket vil gi vesentlige ulemper for drifta av gardene Grimsrud og Måkerud. Situasjon på disse to gardene er etter det kommunen erfarer at husdyrholdet er avviklet. Det er dog en situasjon som kan endres i framtida. Det er uansett ikke driftsmessige forhold som gjør at vegomlegging klart vil virke begrensende på landbruksdrift på disse gardene. Det er imidlertid et spørsmål om denne vegen kan knytte Måkerudgutua sammen med Sørbygdsvegen og at det oppstår en utilsiktet opptrekksløsning for gjennomfartstrafikk.

Tiltaket vil utvilsomt være av stor fordel for drifta av Kaldor gbnr 13/2. Så kan det hevdes at eier av Kaldor selv har bidratt til situasjonen ved å ha «bygd seg inn i problemet». Utvikling av landbrukseiendommer og tilhørende drift er uansett innenfor arealformålet i LNF og en kan ut fra et landbruksfaglig ståsted ikke legge vekt på at adkomstvegen for disse eiendommene kom før Kaldor sin driftsutvikling på nedsiden av fylkesvegen. Ut fra landbruksfaglig vurdering vil driftsulempene for landbruket samlet sett blir mindre som følge av tiltaket.»

I nabovarslingen er det en nabo som har merknader vedr. driftsulemper. Arne Grimsrud (eier av gbnr. 12/104, 12/82 og 9/1) skriver følgende:

«Den planlagte veitrasen vil beslaglegge store areal og vanskeliggjøre bruken av berørte arealer på 9/1.»

Kommunedirektøren har kontaktet Grimsrud i klagebehandlingen for å be om en presisering av på hvilken måte tiltaket vil vanskeliggjøre bruken av gbnr. 9/1. Han skriver følgende i mail til kommunen den 07.05.21:

«Det har vært kontinuerlig dyrehold på Grimsrud 9/1 så lenge garden har vært i familien Grimsrud sitt eie. Dyreholdet har bestått av sau, grus og storfehold. De siste 40 årene har det vært melkeproduksjon med ca. 20 års kyr med påsett som har vært produksjon. I fremtiden vil det mest sannsynlig skje en endring på dette, men det er en klar intensjon om fortsatt dyrehold på Grimsrud.

Vi er derfor opptatt av at vi ikke blir påført ulemper som vanskelig gjør det. Det ble etter vedtak om ekspropriasjon fra Øyer kommune i 1986 avgitt 110 dk til Hafjell Alpinsenter på nedre del av eiendommen. Arealet til 9/1 er derfor redusert en god del allerede og vi ønsker ikke ytterligere reduksjon.[...]

I forbindelse driften av jorde og husdyrhold brukes veien til intern transport i forbindelse med gardsdriften. En evt. ny vei vil være med på å dele hele eiendommen på tvers. Det blir nødvendig med ytterligere gjerder og sikringer som på sikt gir mere vedlikehold og vanskeligere drift.

Jordbruksarealet er i drift og det er utbetalt tilskudd på det. Beite blir leid ut inntil ny produksjon starter opp igjen.

Valg av type produksjon må samkjøres med neste generasjon som skal overta garden.

At det er litt opphold i husdyr holde en kort periode kan ikke tillegges noen vekt i denne situasjonen.»

Etter innkomne presiserende opplysninger fra Arne Grimsrud og befarung utført 20.05.21 mener kommunedirektøren at det foreligger mindre driftsulemper for å dispensere fra LNF-formålet over beitet til Grimsrud.

Hvorvidt det er behov for nye gjerder langs traseen er et privatrettslig forhold mellom Austvik og Grimsrud. Spørsmålet kommunen skal ta stilling til i denne saken er om belaget av LNF-areal bør gjennomføres.

Ved dispensasjonsvurderingen må en se hvilke landbruksmessige ulemper som påføres de berørte eiendommer/arealer hvor tiltaket skal gjennomføres eller som berøres av at tiltaket blir gjennomført.

Den skisserte veglinjen starter i svingen i Måkrudgutua, nord for boligeiendommen gbnr. 9/10. På eiendommen gbnr. 9/6 er arealene i AR5 angitt som produktiv skogsmark av høy bonitet. En legger til grunn at tiltaket ikke kommer i berøring med fulldyrket mark på denne eiendommen. Det aktuelle arealet på gbnr. 9/6 er tilvokst med krattskog bestående av ulike lauvtrearter. Veglinja følger videre inn på eiendommene gbnr. 9/1 og 12/82, her går veglinja i hovedsak i produktiv skog av høy bonitet. Dette er i dag uskjøttet lauvskog. Terrenget er bratt og svært stein/blokkrikt og det er flere vannsig gjennom arealet. Det synes ikke til å være skoginteresser som gjør seg spesielt gjeldene på disse arealene, potensialet for en rasjonell skogproduksjon vurderes som begrenset.

Der veglinja går inn i vendekurve på gbnr. 12/82, slik at den kan påkobles dagens veg fram til gbnr. 12/104, vil tiltaket komme inn på areal klassifisert som innmarksbeite. Tiltaket vil er berøre jordverninteresser og kan ikke gjennomføres uten samtykke etter jordloven §9 (omdisponering).

Tiltaket vil i liten grad berøre arealer som reelt sett kan nyttes til rasjonell landbruksproduksjon på eiendommene gbnr. 9/6 og 9/1. På gbnr. 12/82 berøres et begrenset jordbruksareal i enden av beitet. Samlet sett synes det som om de landbruksmessige ulempene ikke er store, verken ut fra dagens bruk eller påregnelig bruk av arealene.

Det bemerkes at tiltaket også kan innebære driftsmessige fordeler for grunneierne dersom vegen som anlegges også kan nyttes til landbruksformål. Terrenget ned for jordbruksarealene på gbnr. 9/1 og 12/82 er i dag nokså ulendt og vanskelig å drifte mht. både skogsdrift og inngjerding. En slik vegframføring kan gjøre «nullområder» av skog lønnsomme, det kan også bli enklere å oppføre og vedlikeholde gjerder i bearbeidede vegskråninger.

Kommunedirektøren er enig med klager om at plan- og miljøutvalget burde presisert hvilke driftsmessige ulemper som blir påført naboeiendommer. Etter en ny vurdering av saken mener kommunedirektøren at driftsulempene som blir påført Grimsrud er små, og bør tillegges liten vekt i vurderingen. Dersom plan- og miljøutvalget opprettholder sitt syn, tilrår kommunedirektøren at utvalget gir en begrunnelse. Et evt. avslag bør gis etter det frie forvaltningsskjønnet, da kommunedirektøren mener at det de rettslige vilkårene for å innvilge dispensasjon er oppfylt, jf. pbl. § 19-2 annet ledd.

- Avveining mellom fordeler og ulemper

Klager anfører at vedtaket ikke inneholder avveining av fordeler og ulemper.

Plan og miljøutvalget;

«Plan og miljøutvalget mener ulempene for involverte eiendommer og påvirkning av nærliggende eiendommer er ulemper som må vektas sterkere, og mener derfor at fordelene ikke er klart større enn ulempene.»

Kommunedirektøren mener også her at plan- og miljøutvalget bør presisere sin begrunnelse. Det er uklart for kommunedirektøren om det legges sterkere vekt på samtlige involverte eiendommer, eller om det kun gjelder eiendommer som er knyttet til landbruk. Dette bør presiseres. Det er også presiseres hvilken påvirkning nærliggende eiendommer får.

Klager påpeker en fordel for Grimsrud ved at han får en kortere veg til sine arealer. Grimsrud har i dag en traktorveg fra sin eiendom som går nord-øst til sine arealer, slik at det vil være begrenset hvilken fordel Grimsrud får ved en ny veg til disse arealene. Grimsrud vil dog få en bilveg direkte fra sin gård (gbnr. 9/1) til sin eiendom på gbnr. 12/104, hvilket er en fordel.

Kommunedirektøren minner om at plan- og miljøutvalget kan stille vilkår for å avbøte ulemper ved å innvilge dispensasjon, jf. pbl. § 19-2.

- Kan-skjønnnet i pbl. § 19-2 første ledd

Selv om vilkårene i pbl. § 19-2 annet ledd er oppfylt, *kan* kommunen avslå dispensasjonssøknaden jf. pbl. § 19-2 første ledd. Et avslag forutsetter at kommunen gir en saklig begrunnelse for ikke å gi dispensasjon. Det frie forvaltningsskjønnet er begrenset til at det ikke skal tas utenforliggende hensyn, avgjørelser skal ikke være vilkårlige eller sterkt urimelige og det skal ikke være usaklig forskjellsbehandling. Plan- og miljøutvalget har anledning i kan-skjønnnet (det frie forvaltningsskjønnet) til å avslå eller innvilge en dispensasjonssøknad ved å legge vekt på hensyn og ulemper som er nevnt i saksfremlegget ovenfor, eller andre momenter som ikke er nevnt i saksfremlegget dersom disse er saklige begrunnet. Presedensvirkningen bør alltid vurderes der det er aktuelt.

Dersom plan- og miljøutvalget kommer frem til at de rettslige vilkårene er oppfylt etter ny vurdering, kan plan- og miljøutvalget gi avslag etter det frie forvaltningsskjønnet i pbl. § 19-2 første ledd dersom vedtaket holder seg innenfor de begrensningene som er gitt ovenfor.

Konklusjon: Kommunedirektøren tilrår at plan- og miljøutvalget fatter vedtak etter alternativ 1 nedenfor.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Alternativ 1:

- Øyer kommune finner klagen begrunnet jf. forvaltningsloven § 33 annet, og gir en tilføyende begrunnelse for sitt vedtak.
- Etter en ny begrunnelse må plan- og miljøutvalget ta stilling til å om søknaden om dispensasjon skal innvilges eller avslås, jf. pbl. § 19-2.
(Dersom dispensasjon innvilges, er begrunnelsen som er gitt ovenfor tilstrekkelig for å fatte vedtak etter alternativ 1. Ved avslag må avslaget begrunnes av plan- og miljøutvalget etter oppfordringer fra kommunedirektøren i saksfremlegget.)
- En tilføyende begrunnelse anses som et nytt vedtak i saken, og gir partene en ny klageadgang.

Alternativ 2:

- Øyer kommune finner ikke klagen begrunnet jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd, og klagen sendes til Statsforvalteren i Innlandet for endelig avgjørelse jf. plan- og bygningsloven § 1-9 femte ledd.
- Plan- og miljøutvalget må begrunne hvorfor utvalget ikke finner klagen begrunnet.

Annikken Reitan Borgstrand
Stedfortredende kommunedirektør

Synne Graue Emmerhoff
Juridisk rådgiver

Behandling/vedtak i Plan- og miljøutvalget den 15.06.2021 sak 61/21

Behandling:

Trond Ludvigsen (Sv) fremmet (på vegne av Sp og Sv) kommunedirektørens forslag til vedtak alternativ 1, foreslår å innvilge søknad om dispensasjon.

Det ble avholdt gruppemøte, og etter gruppemøte ble det fremmet omforent forslag:

- Øyer kommune finner klagen begrunnet jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd.
- Etter en ny begrunnelse innvilger plan- og miljøutvalget søknaden om dispensasjon, jf. pbl. § 19-2.
- Et nytt vedtak i saken gir partene en ny klageadgang.

Avstemming:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- Øyer kommune finner klagen begrunnet jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd.
- Etter en ny begrunnelse innvilger plan- og miljøutvalget søknaden om dispensasjon, jf. pbl. § 19-2.
- Et nytt vedtak i saken gir partene en ny klageadgang.